

Het Hoornblad

KNNV afdeling Hoorn/West-Friesland

Nr. 133 Herfst 2026

*Ontdek
beleef
bescherm*

Voorwoord

Waar doen we het voor?

Wat een zomer hebben we achter de rug! Warm, en vooral: heel erg droog. Voor wie buiten liep en om zich heen keek, waren de gevolgen niet te missen. Bermen die vroeg verdorpen, bomen die hun bladeren lieten hangen, weides die hun frisse groen verloren.

Ook in West-Friesland merken we dat het klimaat verandert. Misschien wel juist hier. Ons landschap is immers in hoge mate gevormd door water. De sloten en vaarten, de oude weelen, onze polders en natuurlijk de Westfriese Omringdijk vertellen allemaal het verhaal van eeuwenlang leven met water. Aan de andere kant van die dijk liggen Markermeer en IJsselmeer, die weer natuurlijke dynamiek kennen. Water is hier nooit ver weg – en toch wordt ook bij ons droogte steeds meer iets om rekening mee te houden.

De komende tijd zal natuur ook politiek volop in de belangstelling staan. De doelen van de Kaderrichtlijn Water komen dichterbij. De Europese Natuurherstelverordening moet worden omgezet in concrete maatregelen. En de discussie over stikstof, landbouw en natuur zal voorlopig niet verstommen. Grote dossiers, waarin het al snel gaat over normen, percentages, hectares, juridische procedures en miljarden euro's.

Ook voor West-Friesland doen die discussies ertoe. Voor de kwaliteit van onze sloten, voor insecten en waterleven, voor de grutto en de kievit in het open land, voor onze rietkragen en bloemrijke dijken en voor de natuur langs Markermeer en IJsselmeer. Maar tussen al die beleidsstukken en politieke discussies moeten we ons altijd één vraag blijven stellen: waar doen we het eigenlijk voor? Voor mij ligt het antwoord op die vraag altijd weer buiten.

In de eerste grutto die in het voorjaar weer boven de polder roept. In een ijsvogel die als een blauwe flits over een West-Friese sloot schiet. In de orchidee die ergens onverwacht verschijnt. In een groep lepelaars in een ondiepe sloot. Of in een wandeling over de Omringdijk waarbij je opeens beseft hoeveel er te zien is als je de tijd neemt om te kijken.

Dat is misschien ook wel de kracht van onze KNNV. We bestuderen de natuur, tellen, inventariseren en determineren. We beheren natuur en we mengen ons waar nodig in discussies over het behoud ervan. Dat is belangrijk. Maar het begint met iets veel eenvoudigers: met naar buiten gaan. Om te kijken en te luisteren. Om je te verwonderen. En om die verwondering te delen met anderen.

Want uiteindelijk beschermen en herstellen we de natuur niet voor een richtlijn, een norm of een beleidsdoel. Die zijn slechts het middel. De natuur zelf – en onze mogelijkheid haar te beleven – daar doen we het voor!

Jeroen Broeders
Voorzitter

Inhoud

02	Voorwoord, Colofon
03	Agenda
04	Algemene activiteiten
05	Insectenwerkgroep, in memoriam Henny
06	Overlijden Ineke Kraaijenveld
06	Nachtvlinders
07	Landje van Naber
07	Inventarisatie van de Vegetatie
08	Bijzonder Klutennieuws
09	Vogelwerkgroep
09	Zeevangtelling weer van start
10	Lijst Zeevangtelling
11	Zoogdierwerkgroep
11	Excursies, Egboetswater
12	Bezoek Lepelaarsplassen
13	Bezoek Zwanenwater
14	Natuurpuzzel
15	Adressen, kopij, de Specht

Aardappelstengelboorder, foto: Frank Brandt

Colofon

Redactie:
Thea Nahuijsen
E: hoornblad@hoorn.knnv.nl
W: hoorn.knnv.nl
Drukker: Editoo B.V. te Veenendaal

Foto voorpagina: Kleine Vuurvlinder (foto: Tineke Horstman)
Foto achterpagina rechts: Kegelpoederparasol (foto: Dick Rood)
Foto achterpagina links: Gewone Popzwam (foto: Dick Rood)

Agenda

oktober

donderdag	8	Vogelwerkgroep binnenbijeenkomst	9
zaterdag	17	Soortendag 2026	4
zondag	18	Zeevangtelling	9
donderdag	22	Zoogdierenwerkgroep binnenbijeenkomst	11

november

zaterdag	7	Natuurwerkdag	4
donderdag	12	Vogelwerkgroep binnenbijeenkomst	9
maandag	16	Insectenwerkgroep binnenbijeenkomst	8
donderdag	26	Zoogdierenwerkgroep binnenbijeenkomst	11
zaterdag	28	Landelijke SOVON-dag	9

december

donderdag	10	Vogelwerkgroep binnenbijeenkomst	9
zaterdag	12	Noord-Hollandse Natuurdag	9
donderdag	17	Zoogdierenwerkgroep binnenbijeenkomst	11

foto: Dick Rood

Een mooie bijdrage kwam binnen van Dick Rood: 'Paddenstoelen in het Julianapark'. Deze is te zien op de KNNV-website bij Documentatie => Verslagen (bovenste link). Het artikel is te groot voor Het Hoornblad. Hierboven een klein voorproefje.

Algemene activiteiten

zaterdag 17 oktober, Soortendag 2026

Op zaterdag 17 oktober 2026 wordt de 21e soortendag gehouden. De aanvang van deze wedstrijd is in de ochtend, waarschijnlijk rond 9.00 uur. Hoe de start/teamindeling is, hangt af van de verplichte inschrijving. De finish is om 15.00 uur bij de Schapenstreek aan de Gouw 57a (bij de Lutjebroekerweel).

De bedoeling is dat ieder team zoveel mogelijk vogelsoorten probeert waar te nemen. Ook in deze periode van het jaar zijn zeer veel soorten te zien in Nederland. Zo zijn er de eerste wintergasten en zijn er veel doortrekkers. Ook is het de tijd van bijzondere dwaalgasten als Bladkoning en Grote Pieper.

Voor het winnende team is er, naast de altijd blijvende roem, een leuke wisseltrofee.

In verband met de indeling in teams is aanmelding vooraf vereist. De teams zullen zo evenwichtig mogelijk worden ingedeeld. Afhankelijk van de deelname, bestaat een team uit 3, 4 of 5 deelnemers.

In overleg met de deelnemers kunnen de start- en eindtijd en start- en eindlocatie worden aangepast. De instructies, gebiedskaart en speciale streeplijst met de te verwachten soorten worden naar de deelnemers toegezonden.

Deze dag is voor beginnende vogelaars uiterst leerzaam en voor de meer ervaren vogelaars een mooie gelegenheid hun kennis door te geven.

Aanmelden kan tot en met 14 oktober 2026. Verdere inlichtingen bij Ad Roobeek, E: ad.roobeek@ziggo.nl, T: (0228) 51 59 55 of M: 06 2927 6928.

Natuurwerkdag, landje van Naber, foto: Douwe Greydanus

Zaterdag 7 november, Natuurwerkdag 2026

Zaterdag 7 november is het weer zover. De landelijke natuurwerkdag vindt weer plaats en natuurlijk is onze afdeling ook actief op deze dag op “ons” eigen Landje van Naber.

De werkzaamheden die op het Landje gedaan gaan worden zijn onder andere het gemaaid gras en andere planten bijeenharken, greppels uithalen en hekwerken controleren. Verder zien we ter plekke wat er nog meer nodig is om aan te pakken.

Heb je zin om mee te werken en een bijdrage te leveren aan het onderhoud van een van de weinige stukjes echte natuur in de gemeente Hoorn dan ben je van harte welkom om de handen uit de mouwen te komen steken.

Laarzen zijn aan te raden en het weer is niet te voorspellen dus houd rekening met je kleding. Voor koffie, fris en een koek wordt gezorgd. We starten om 9,30 uur en even na het middaguur zullen we de boel afronden.

Aanmelden kan op www.natuurwerkdag.nl. Daar kan je doorklikken op de locaties naar Het Landje van Naber.

Kleine Zilverreiger, foto: Douwe Greydanus

Insectenwerkgroep

Na een lange warme, droge zomer lijkt het erop dat, bij het schrijven van dit stukje, een natte periode is aangebroken. Hopelijk keert in september het tij, zodat we nog een paar leuke weekenden krijgen, waar we via de insecten in onze omgeving, van kunnen genieten.

Voor de dagvlinders was het een mooie zomer. Er waren volop Distelvlinders naar onze contreien gekomen. De Citroenvlinder bleef ook vrijwel de gehele periode van maart tot en met half augustus vliegen.

Ko en Eric troffen bij hun inventarisatie van de Oeverdijken (opgedeeld in Grote Waal, Hulk en Scharwoude) naast honderden Distelvlinders en duizenden Icarusblauwtjes, ook 2 Koninginnepages en enkele Oranje luzernevlinders aan.

Tevens werden er tijdens twee Flexellingen leuke dag-actieve nachtvlinders waargenomen, waaronder 46 Klaverspanners, 12 Prachtmotten, 1 Gele kustspanner en 1 Getekende gamma-uil.

In 2027 zal de Insectenwerkgroep een excursie in dit gebied houden.

De juffers en echte libellen hebben het moeilijk met de droogte. De Vuurlibel heeft vaste voet gekregen in ons waarnemingsgebied. Ook de Zuidelijke keizerlibel werd bij ons vastgesteld.

Het doek is inmiddels 14 keer opgezet in ons waarnemingsgebied. Er zijn weer tal van soorten toegevoegd aan de lijst van ons gebied. De invasie van Florida-uilten over Nederland is niet aan ons voorbijgegaan. Overdag werden in onze regio ook veel Kolibri-vlinders opgemerkt.

Hopelijk kunnen we in de komende maanden nog vaak het doek opzetten in het kader van ons nachtvlinderonderzoek.

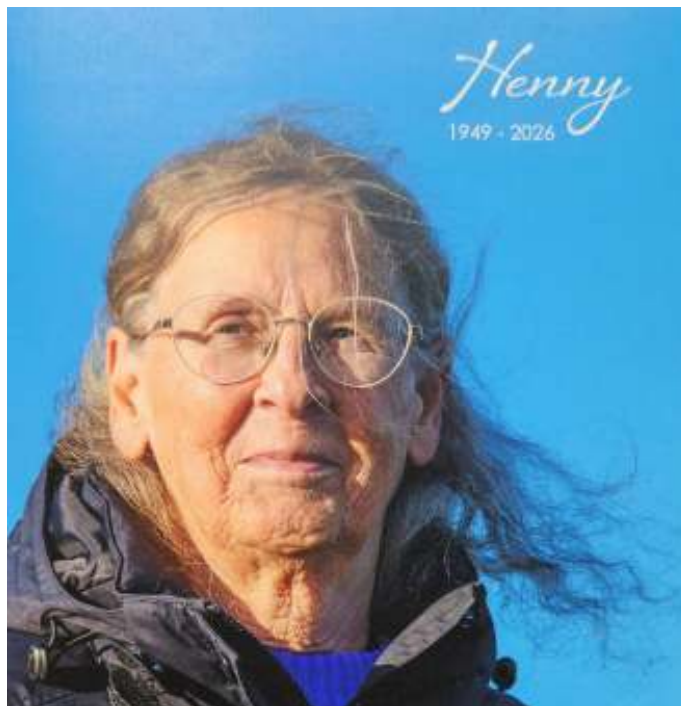
Helaas is er dubbel droevig nieuws voor de werkgroep. Naast het overlijden van onze vorige werkgroep-coördinator Henny van der Groep is ook onze gastvrouw voor onze binnen-bijeenkomsten Ineke Kraaijenveld overleden. Hun enthousiasme voor het leven, in het bijzonder de insecten, zullen we als werkgroep zeker gaan missen. De locatie Suyderbraeck blijft wel beschikbaar voor de binnen-bijeenkomsten.

De eerstvolgende binnen-bijeenkomst is gepland op **maandag 16 november**, startend om 20.00 uur. De locatie is de Suyderbraeck, Zesstedenweg 20A in Scharwoude.

Wil je meer weten over onze activiteiten neem dan contact op met mij:

E: ad.roobeek@ziggo.nl, T: 0228 51 59 55, M: 06 29 27 69 28.

Ad Roobeek, interim - coördinator

In Memoriam Henny van der Groep

Op 23 juli 2026 overleed Henny van der Groep. Henny is van augustus 2000 tot juli 2025 de coördinator geweest van de Vlinderwerkgroep die overgegaan is in de Insectenwerkgroep. Hierin was ze zeer bevlogen. Eén van de eerste projecten van de Vlinderwerkgroep was het genereren van een Vlinderatlas van ons werkgebied.

Dit project liep van 2002 tot en met 2006. De atlas kwam, vooral door Henny, gereed in november 2010. Als spin-off is het Nachtvlinderonderzoek opgestart. Hierin deed ze aanvankelijk ook volop mee, maar haar ogen maakten het voor haar steeds moeilijker.

Andere projecten waar Henny zich volledig op stortte waren het libellenproject, inventarisatie en monitoring van de Argusvlinder, inventarisaties voor de gemeente Medemblik.

Tevens zette ze zich in voor een zo gunstig mogelijk maaibeeld voor alle leven. Ook het bestuderen en fotograferen van Orchissen en Zweefvliegen deed ze graag.

Henny organiseerde naast vele excursies in Nederland ook twee kampen naar de Eifel. Hier hebben alle deelnemers nog warme herinneringen aan.

Naast de natuur leefde Henny ook voor en van de muziek. Speciaal de werken van J.S. Bach en Dmitri Shostakovitch hadden haar belangstelling.

Met haar ijver voor bescherming, beleving en studie naar de insectenwereld maakte ze zich een voorbeeld voor alle KNN-V'ers.

Ik wens iedereen die Henny een warm hart toe droeg en haar daarom nu zo mist, veel sterkte.

Ad Roobeek

‘De kraai is gevlogen’

Ineke Kraaijeveld

Bizerte,
10 juli 1941

Scharwoude,
28 augustus 2026

*Ik ben gegaan, dit was mijn besluit.
Dankbaar voor dit leven, groet ik jullie.
Proost!*

U bent welkom bij het afscheid van Ineke op zaterdag 5 september om 14.00 uur in het crematorium aan de Berkhousterweg 26 in Hoorn. Daar is het afscheid in de huiskamer op informele wijze.

Aansluitend is iedereen welkom bij Ineke thuis, Zesstedenweg 20a in Scharwoude, om te proosten op haar leven.

Wilt u iets meebrengen? Dan graag een zonnebloem.

Correspondentieadres/bij vragen:
Uitvaartverzorging Carola Vriend
t.a.v. mw. Kraaijeveld
De Banne 25
1695 EZ Blokker
Tel.nr. 0655397588

Het doek staat, laat de vlinders maar komen

Nachtvlinders.

Deze avond, 15 augustus, zijn we te gast op een nieuwe locatie en wel op de Oosterwijzend in Nibbixwoud. De weersomstandigheden zijn ideaal. Noch wind, noch concurrentie van de maan of andere lichtbronnen in de buurt. Het doek kan op een ruime plek worden neergezet met de bekende lamp ervoor. Voor een eventuele druppel regen komt daarboven een paraplu. Pas op voor de scheerlijnen in het donker.

De voormalige biljartkamer fungeert als determinatie- en cateringruimte. Acht insectenwerkgroepleden en de bewoner van dit erf vangen de insecten in een petrischaaltje en brengen ze naar binnen om door Ad en Fred op naam te worden gebracht en daarna losgelaten te worden in de daarvoor bestemde 'bench'. Aan het einde van de bijeenkomst om 1.00 uur krijgen de beestjes de vrijheid terug. Individueel gebeurt determinatie ook wel ter plekke met behulp van de app. Ondertussen laten zowel een Kerkuil als een Steenuil van zich horen. Met de door Frank meegebrachte batdetector zijn de Laatvlieger en de Dwergvleermuis te horen.

Determineren van de vlinders

Al met al leverde deze avond 197 nachtvlinders op, waaronder de Zwarte-c-uil, Zuidelijke stofuil, Witstipgrasuil, Stippelmot, Oranje wortelboorder, Kroosvlindertje, Groente-uil en Bleke grasuil in flinke aantallen.

De overige insecten, waaronder Cicade, Haft, Kever, Schietmot en Gaasvlieg brengen er nog eens 130 bij. Een zeer productieve avond. Prachtig om zoveel moois bij elkaar te zien. Maar...wat heb ik er als ochtendmens een moeite mee.

Aafke Bruijn

Groot avondrood, foto: Frank Brandt

Landje van Naber

Inventarisatie vegetatie

We zijn weer een jaar verder en op deze 19e augustus gaan we weer op pad. We zijn vanmiddag met een flinke groep (11) waaronder 5 dames die de IVN-natuurgidsencursus volgen. Daarbij inventariseren ze naast dit bijzondere moeraslandschap ook het buitendijkse terrein. Wat fijn dat Ben erbij kan zijn. Ben is er al sinds 1992 bij betrokken en kan dus over het verloop van deze hele periode vertellen en daardoor de vragen van de dames beantwoorden.

Vorig jaar is er door een aannemer onbekende grond gestort voor een dam en kon er een hek worden geplaatst ten behoeve van het veldwerk door de KNNV. Nu zijn de zaden in deze zanderige grond tot ontwikkeling gekomen en groeit en bloeit hier het Duizendguldenkruid. Ook treffen we hier Postelein, bleekgele Moerasdroogbloem, Reukloze kamille en Europese hanenpoot aan.

Duizendguldenkruid, foto: Ben Pronk

Ben maakt de hekken voor ons open, dus geen klimpartijen meer. Het water in de sloot rondom is brak, het Landje heeft een eigen watersysteem, waardoor het oppervlaktewater drie meter lager is dan dat van het Markermeer. Dit komt in deze extreme droogte goed van pas want er kon in drie fasen brak water worden ingelaten, zodat de steltlopers hier toch kunnen blijven foerageren. De Oeverlopers maken er zo te zien al gebruik van. De drie percelen dienen apart en dus, steeds opnieuw, te worden ingevoerd en dus ook geïnventariseerd. Ieder werkt eraan mee. Gelukkig houdt de Zeebies of Heen zich hier goed staande tussen al het Riet.

We zien de zonnetjes van het Heelblaadje. Er groeit zowel Uitstaande als Spiesmelde evenals Krul-, Moeras- en Goudzuring. De Zulte of Zeeaster staat in bloei.

Vanwege het ingelaten water komen het Melkkruid en het Goudknopje weer voorzichtig tot ontwikkeling en zien we de tere bloemen verschijnen. Deze laatste (Goudknopje) blijkt een invasieve soort te zijn. Ach, het doet geen schade en laten we er vooral van genieten! De Zilte schijnspurrie, Waterpunge, Moeraswalstro, Waterkruiskruid laten zich ook noteren. Het vleesetende Blaasjeskruid laat met behulp van een loep de blaasjes

zien. Deze zuigen de insecten aan.

Het Koninginnenkruid, Kantige- en Viltige basterdwederik staan hoog. De omgekeerde plaggen zijn het werk van de Kauwen die daaronder op zoek zijn naar Vlokreeltjes.

Oeps!! Opeens verliest Yvonne de zool van haar bergschoen! Juist op dit laatste perceel zoeken we tussen de koeienvlaaien, de ganzenpoep en de hazenkeutels naar opvallende planten en treffen hier de TOPPER van de dag. De laatste 20 jaar niet meer gezien: bloeiend Moeraszoutgras.

Zo kunnen we de middag afsluiten met een bijzondere vondst. Met dank aan Ben voor het delen van zijn onuitputtelijke kennis en ervaring. Anneloes en José dank voor het invoeren van dat wat hier groeit en bloeit.

Aafke Bruijn

Moeraszoutgras, foto: Ben Pronk

Bijzonder Klutennieuws

Zondag 12 juli 2026

Ben Pronk was al vroeg op pad toen hij bij het Landje van Naber om 08:00 uur meldde dat er kluten met 2 jongen rondliepen in de plas.

Dat is wel bijzonder omdat er daar geen kluten hadden gebroed. Ben had deze waarneming openbaar gemaakt via HOORN.WAARNEMING.NL

Daarbij werd ontdekt dat de jonge Kluutjes geringd waren: 1- Rechts GR W(Y) Links R, en
2 - Rechts GR W(O) Links R

Kluutjes O en Y, foto: Douwe Greydanus

Ze werden begeleid door de ouders en dan rijst de vraag.

Wie heeft deze Kluutjes geringd?

Door de ringen in te voeren bij Griel (vogeltrekstation) bleek dat ze nog niet aangemeld waren door de ringer.

Maar via-via kwam hij erachter dat ze geringd waren bij de Nek te Schellinkhout.

Dan vraag je je af hoe ze hier dan zo zijn gekomen? Echt vliegen kunnen ze niet, zwemmen wel.

Het lijkt mij nogal wat, vooral als er harde wind staat, waardoor ze het Markermeer op zouden kunnen drijven, met alle beroeps- en recreatievaart en andere gevaren.

Maar goed, ze zijn in ieder geval veilig aangekomen bij het Landje.

Kluutjes, zwemmend, foto: Douwe Greydanus

Op 15 juli, tijdens onze werkzaamheden op het Landje van Naber, liepen ze er nog driftig te foerageren om tot volle wasdom te komen.

We kwamen er achter dat boswachter Leon Kelder van Staatsbosbeheer deze Kluutjes had geringd.

Leon heb ik een mail gestuurd met de foto's erbij.

Al spoedig kwam er een bericht terug.

Hey Douwe,

Heel bijzonder hoor die kleine Kluten die over het Markermeer langs de vaarroute van Hoorn naar het landje van Naber zijn gezwommen, hopelijk redden ze het om vliegvlug te worden!

Ook op 29 juli waren ze nog met hun ouders bij het Landje van Naber.

Ze vlogen zelf ook enkele keren een aardig stuk om weer in de plas te landen en verder te gaan met aansterken.

Gelukkig, ze zijn vliegvlug wat hun overlevingskans vergroot.

Na enkele dagen zijn ze niet meer hier gezien en gaan wij er van uit dat ze verder zijn getrokken. Hopelijk dat vogelspotters ergens de ringen kunnen aflezen en dat Leon daar bericht over krijgt om te zien welk traject ze hebben afgelegd.

Douwe Greydanus

Vogelwerkgroep

Na een lange, droge en soms hete zomer zijn we op 10 september gestart met de eerste binnenbijeenkomst in het Wijkcentrum Kersenboogerd. We gaan verder zonder coördinator maar ik hoop dat iedereen zijn steentje wil bijdragen om de avonden goed te laten verlopen.

Ad Roobeek verzorgt de agenda voor de vergadering. Tineke blijft het verslag schrijven. Matthijs Blind verzorgt het doorsturen van ingekomen e-mails vanuit Vogelbescherming, SVN en SOVON.

Huiszwaluw project

Ook dit jaar zijn de nesten van de huiszwaluwen weer geteld in West-Friesland en de Zeevang. Douwe coördineert de telling en hoopt dat iedereen alle gegevens tijdig naar hem toestuurt zodat hij de resultaten kan verwerken.

Ook andere tellingen en werkzaamheden, zoals op het Landje van Naber, zijn in de zomer gewoon doorgegaan.

Agenda

De bijeenkomsten van de vogelwerkgroep worden gehouden op donderdagavond

8 oktober,

12 november,

10 december 2026 en

14 januari 2027

aanvang 20.00 uur. Locatie Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, 1628 LZ Hoorn. Agendapunten kunnen worden aangeleverd bij Ad.

Zaterdag 17 oktober Soortendag onder leiding van Ad (zie algemene excursies).

Zaterdag 28 november Landelijke SOVON-dag. Deze dag wordt gehouden in de Reehorst in Ede.

Zaterdag 12 december Noord-Hollandse Natuurdag. Deze vindt plaats in de Aristozalen in Amsterdam-Sloterdijk.

Tineke Horstman en Ad Roobeek.

Watersnip, foto: Ben Pronk

Meerkoet, foto: Ruud Timmer

Zeevangtelling gaat weer van start.

In het weekend van **17 oktober** wordt "De Zeevangtelling" In het gebied van de Zeevang weer uitgevoerd.

Een mooie gelegenheid voor degenen die zich in willen zetten om vogels te beschermen!

In het overzicht zie je de vogelaantallen die vorig jaar oktober zijn geteld.

Let op de Koereigertjes. Gaat dat dit jaar ook weer plaatsvinden? Spannend!.

Al vanaf oktober 2000 worden in het gebied van De Zeevang (zie kaartje) alle vogels geteld.

Door de gegevens die zijn verzameld kon bijvoorbeeld de Polder Zeevang in 2005 worden aangewezen als een van de Natura 2000 gebieden van Nederland. Mooi resultaat van onze KNNV-Vogelwerkgroep.

Het is nu eenmaal belangrijk informatie te verzamelen, bijvoorbeeld door vogeltellingen te doen in een bepaald gebied, om een beschermde status voor een landschap te krijgen van de overheid.

Komende maanden wordt voor het Natura 2000 gebied Zeevang het nieuwe beheersplan gepresenteerd. Het beheersplan geeft aan wat goed gaat en wat beter kan om vogels in het gebied kansen te geven.

De gegevens van de aantallen vogels die in het gebied voorkomen zijn vanaf oktober 2000 tot en met 2025 keurig verzameld tijdens "De Zeevangtelling", uitgevoerd door onze KNNV. (Zie overzicht oktober 2025)

In het nieuwe beheersplan worden zij ook nu weer gebruikt.

Wij nodigen hierbij iedereen, die het leuk en nuttig vindt, uit om ook mee te gaan werken aan de vogeltellingen en zo belangrijke gegevens te vergaren.

Zondag 18 oktober gaan we om 9 uur hiervoor bij het Schooltje van Dik Trom in Etersheim van start.

Na introductie met koffie en koek gaan we in kleine telgroepjes en met ervaren vogeltellers de vogelaantallen in kaart brengen. Het telmoment neemt ongeveer 4 uur in beslag.

Meer Informatie: Ben Pronk, 0612425629, benpronk1955@gmail.com

begrenzing telgebieden

Zeevangtelling										
Naam	Totaal telgebied									Totaal telgebied
		NH 4540	NH 4530	NH 4520	NH 4510	NH 4360	NH 4370	IJ 2515	IJ 2521	
		1 Zeevang West	2 Zeevang Midden	3 Zeevang Oost	4 Zeevang Noord	5 Beets-koog polder-Schardammerkoog	6 K/Gr Koog Polder	7 Ooster koog Floriskoog	8 Riet koog	
2025	18-okt	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Aalscholver	78	1	6	32	8	24		3	4	78
Bergeend	54	1		45	8					54
Blauwe Reiger	65	15	7	23	2	8	8		2	65
Brandgans	634	160	4	285	33	76	76			634
Bruine Kiekendief	1			1						1
Buizerd	10	3	1	4		1	1			10
Cetti'sZanger	1			1						1
Ekster	71	3	9	18	6	16	15	4		71
Fazant	10			6	4					10
Fuut	80					2		25	53	80
Goudplevier	3138	1450		1688						3138
Graspieper	103			3			100			103
Grauwe Gans	7040	1150	1674	2057	1117	856	139	22	25	7040
Grote Bonte Specht	2		1			1				2
Grote Mantelmeeuw	5	1		3					1	5
Grote Zilverreiger	19	3	6	2		1	5		2	19
Halsbandparkiet	4		4							4
Holenduif	90	14	31	41	4					90
Houtduif	90	8	24	16	2	40				90
IJ svogel	2			2						2
Kauw	158	32	28	78	8	6	6			158
Kievit	4345	847	529	733	95	1500	641			4345
hybride brandg/kleine canadese g	2405	1320	610	60	10	375			30	2405
Kleine Mantelmeeuw	4	2	1			1				4
Knobbelzwaan	43	2		31		8	1		1	43
Koereiger	9		2	6				1		9
Kokmeeuw	1022	130	120	63	1	4	700		4	1022
Kolgans	1633	430	399	546	120	138				1633
Koolmees	2		1					1		2
Krakeend	205	2	6	64	26	52	19	4	32	205
Kramsvogel	123	105		18						123
Kuifeend	50			15					35	50
Lepelaar	3					3				3
Meerkoet	605	53	74	19	22	312	62	1	62	605
Merel	8	1	3	4						8
Nijlgans	608	18	11	47	27	92	106	58	249	608
Pimpelmees	19	1	1	17						19
Pontische Meeuw	1		1							1
Putter	7			7						7
Roodborsttapuit	1		1							1
Rosse Franjepoot	1					1				1
Slobeend	61		2	50		5	4			61
Smient	45678	17663	8365	15090	314	2418	836	720	272	45678
Soepeend	354	4	1	32		317				354
Soepgans	128	12	45	20	13	22		8	8	128
Sperwer	3		1	2						3
Spreeuw	1442	485	57	620	30	250				1442
Stormmeeuw	53	16	5	20		4			8	53
Tafeleend	2			2						2
Torenvalk	5	1	1	2				1		5
Turkse Tortel	2					2				2
Veldleeuwerik	23	20		3						23
Vink	53	17		14				22		53
Waterhoen	110	34	32	15	12	16			1	110
Watersnip	47					47				47
Wilde Eend	561	83	180	104	10	98	4	29	53	561
Wintertaling	131	10	17	26	4	3	36	35		131
Wulp	138		111	27						138
Zilvermeeuw	16	4	8	2					2	16
Zwarte Kraai	64	6	11	33	2	4	6		2	64
Totaal gehele gebied en per deelgebied	71620	24107	12390	21997	1878	6703	2765	934	846	71620
Aantal soorten okt 2025 60										
Aantal soorten okt 2024:58	47779	21217	7374	13152	138	2715	1811	912	460	47779
Aantal soorten okt 2023:62	56073	21267	8648	16307	930	5595	2304	604	418	56073
Aantal soorten okt 2022:58	66628	23648	8249	25857	74	4426	858	1506	2010	66628
Aantal soorten okt 2021:59	69259	28073	7602	20299	780	8923	3431	59	92	69259

Zoogdierwerkgroep

De vleermuis

De vleermuisexcursie van 28 augustus werd gedaan met 11 personen. Na een korte introductie maakten we een rondje door het Julianapark. We hoorden met de bat-detector jacht- en contactroepjes van Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Water-vleermuis. Ook werden deze vleermuizen gezien waardoor de avond zeer geslaagd genoemd kan worden.

In het kader van de inventarisatieactie van de West-Friese gemeenten hebben o.a. Fred en Ad namens de KNNV tellingen uitgevoerd op verscheidene adressen waar meldingen van aanwezig vleermuizen zijn gedaan. Verrassend was een grote kolonie Meervleermuizen in Opperdoes.

De kolonies van Meervleermuis in Bovenkarspel en Midwoud zijn ook dit jaar geteld. De aantallen zijn vergelijkbaar met die van 2025. Naast Meervleermuis zijn op tal van plaatsen Laatvlieger, Gewone en Ruige dwergvleermuis vastgesteld.

De Egel

De Egel is nog talrijk in ons waarneemgebied. Graag vernemen we of er bij u ook nog een Egel in de tuin zit.

De komende binnenbijeenkomsten van de zoogdierwerkgroep zijn gepland voor het najaar:

- Donderdag 22 oktober 2026 en
- Donderdag 26 november 2026 en
- Donderdag 17 december 2026.

Deze bijeenkomsten worden gehouden bij het SKIK, Zanglijster 15 in Hoogkarspel en beginnen om 20.00 uur. Tijdens de avond van 22 oktober zal de Otter behandeld worden en daarna zullen er (Kerk)uilenballen uitgeplozen worden.

Voor verdere informatie over zoogdieronderzoek en deelname aan de bijeenkomsten, kunt u terecht bij Fred Weel, M: 06-48664025, E: fredweelroop@ziggo.nl.

Fred Weel
Coördinator Zoogdierwerkgroep

Schuimbeestjes, foto: Ad Roobeek

Excursies

Met Ad op Pad: excursie Egboetswater

Op deze zonnige zaterdag 8 augustus gaan we een wandeling maken door het oostelijk deel van het Egboetswater. Er staat weinig wind deze dag. Vorig jaar maakten we dezelfde tocht tussen de buien door op 3 augustus. Een kleine weergave van onze waarnemingen van vandaag.

De Vlierbessen komen al aardig op kleur en als we naar het blad kijken zien we de sporen van de Vliermineervlieg.

De Hazelaar laat al wat rijpe noten vallen en ook hier kijken we naar het blad met de rechte sporen van de Hazelaarvouwmot en de ronde sporen van de Hazelaarblaasmot.

De vele Grote en Kleine Witjes genieten ook van de zon, alsmede de Bonte Zandoogjes.

De aanwezigheid van Konijnen kunnen we zien aan de vele 'dropjes'.

Ondertussen horen we zowel de Groene als de Grote Bonte Specht, een Boomkruiper, een Kneu en een IJsvogel. Een jonge Koekoek vliegt regelmatig langs ons heen, zonder zijn naam te noemen.

Op de stam van de Eik hangt een groepje uitgewoonde Eikenprocessierupsen, die met hun lange haren aan elkaar en aan de stam kleven. Een groepje Gallen versierde het eikenblad. Op het blad van een jonge Pruimenboom zien we de sporen van de Pruimenballonmot.

Thuisgekomen, toch maar eens kijken naar het blad van de Eik, Hazelaar en de Pruim. Wie weet.....

Boomsprinkhaan, foto: Ad Roobeek

Boven de slootjes vliegen kleurige Libellen en Juffers, waaronder Houtpantserjuffers, kleine Rodoogjuffers, Lantaarntjes en natuurlijk ook grote Paardenbijters. Natuurmensen doen uiteraard geen vlieg kwaad, of toch? De Goudoogdaas is mooi om te zien, maar er ontstaat een reflex bij of al voor de prik. Jammer voor het beestje....

Ook bij de vliegen komen we bijzondere namen tegen. Wat te denken van de Doodskopzweefvlieg, de Snorzweefvlieg of de Kegelbijvlieg. We zijn getuige van de paringsvlucht van de Terrasjes Komma Vlieg.

Bij de picknickplek is een hoek met Zuring en Brandnetels met daarboven de prachtige Steenrode- en de Bruinrode Heidelibellen. Een verse gehakkelde Aurelia rust in de zon. Zowel de Aard-als de Akkerhommel komen we hier tegen.

Er staat hier veel Geel Nagelkruid met de stekelbolletjes. Onvriendelijk voor honden en geen graag geziene gast in onze tuin. Dit kruid tiert te welig.

Al met al wederom een interessante en leerzame wandeling met veel dank aan Ad Roobeek.

Wat zijn we toch gezegend met vrijwilligers die hun tijd willen geven aan een rondleiding in de natuur en het doorgeven van hun kennis.

Aafke Bruijn.

Bezoek aan Lepelaarsplassen, nabij Blocq van Kuffeler, op 18 juni.

Het Nationaal Park Nieuwland heeft een oppervlakte van 29.000 hectare, op de bodem van de voormalige Zuiderzee. Een groot deel is moeras, de zgn. Wetlands. Het Flevo Landschap is hier een onderdeel van en wij bezoeken vanavond de Lepelaars Plassen. Op de parkeerplaats aldaar stappen juist de anderen ook uit. Wat een timing! Gezamenlijk volgen we een stukje fietspad en voor ons gaat een Witte kwikstaart zitten. In het riet loopt een groep Waterbuffels.

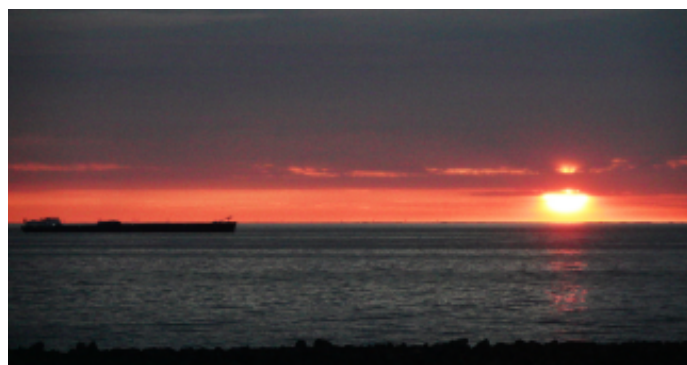
Waterbuffels, foto: Douwe Greydanus

We volgen de pijlen en komen op een bijzonder wandelpad. Alles mag en kan hier tot maximale hoogte groeien: Riet met Akkerwinde versierd, Speedistel, Witte klaver, Grote weegbree en bloeiende Bramen. Daarbij de roep van de Koekoek, Kleine karekiet, Kneu, Zwartkop, Zanglijster, Winterkoning en Merel. Er zit een jonge Vink(snavel en verenkleed hebben nog weinig kleur) op een Wilgentak. Puur geluk dat we dit te zien krijgen. Verder is het stil en snuiven we de geuren op van de Gagel en andere gewassen. Een stukje oernatuur omzoomd met hoge oude Wilgen in allerlei vormen. Een enkele nachtvliinder kruist ons pad waaronder een Gamma-uil, een Huismoeder en een Gerande spanner.

Dan komen we bij het pad dat leidt naar de "Observatiehut Lepelaar".

Het begint zachtjes te regenen, maar we zijn precies op tijd onder dak. Wat een prachtige plek met een magnifiek uitzicht op het water. Er zwemmen Knobbelzwanen met jongen, Lepelaars, Kuif- Krak-Slob- en Tafeleenden en heel veel Grauwe ganzen. Ondertussen krijgen we een heus kikker concert en zien daarbij de vele koppies boven water. Als we zijn uitgekeken is het inmiddels droog geworden. We lopen terug via het droge fietspad langs de vaart. Wat ruikt de natuur toch lekker na zo'n verfrissend buitje. We horen ondertussen wat Kool- en Pimpelmezen, Hegge- en Huismussen en een Grote bonte specht.

We besluiten om op de terugweg langs de dijk bij "uitzichtpunt Nonnetje" de telescopen nogmaals op te zetten en te richten op de plassen. Met het blote oog zien we een Edelhert en horen middels de techniek een Snor. Op de plas foerageren behalve Lepelaars en Grauwe ganzen ook Grutto's. In de bomen rusten al een aantal Lepelaars. Zouden ze hun slaapplek al hebben ingenomen, zo in de schemering? In het riet uiteraard Rietzangers en Rietgorzen. Een Bruine Kiekendief duikt naar een prooi. Inmiddels verdwijnt achter ons de oranje rode bol achter de horizon. Een foto waard!

Zonsondergang Oostvaardersdijk, foto: Douwe Greydanus

Hier nemen we afscheid van elkaar. Met dank aan Douwe als organisator van deze prachtige avondexcursie. Zij rijden Enkhuizen in en wij rijden door naar Zwaag en bedanken aldaar Matthijs voor het rijden.

Aafke Bruijn

Natuur in topvorm

Bezoek Zwanenwater op zondag 14 juni.

Op de parkeerplaats aldaar staan de Stalkaarsen en de Teunisbloemen als zonnetjes te stralen. Hopelijk zien we de echte zon in de loop van de dag. Er staat behoorlijk wat wind zo dicht bij de kust. We zijn allen lid van Natuurmonumenten en/of Noord-Hollands Landschap dus kunnen we zo het gebied in. We kiezen weer voor de lange wandeling van 5,8 kilometer. In september 2025 liepen we dezelfde route. De natuur bouwde toen af en nu zal ze zich op z'n mooist laten zien.

Bij de picknicktafel, direct naast de ingang staat een enorme Krentenboom vol dieprode krenten, klaar om van te snoepen. Een Zwartkop en een Vink heten ons welkom. Als we het bosgedeelte gepasseerd zijn worden we al direct verrast door een eerste zeldzame Gevlekte Orchis (langwerpige bladeren zijn gevlekt, bloemen wit tot licht- en donkerpaars), te midden van een bontgekleurde berm, vol met onder meer Grote Ratelaar, Zilverschoon, Veldzuring en Vogelwikke. De Kale Jonkers torenen boven alles uit, waarop een Putter z'n aanwezigheid kenbaar maakt. Een Rietgors maakt het plaatje compleet. Wat een prachtig begin!

De Kardinaalsmuts en de Wilgen langs het pad zitten vol spinsels. We kunnen de rupsen erin duidelijk zien. Op de heidevelden groeien zowel de Dop-, Struik- en Kraaiheide dicht bij elkaar. Regelmatig horen we een Koekoek. Wat zijn de vochtige bermen sprookjesachtig gekleurd. De onopvallende Grote Keverorchis (bestoven door Kevers, Sluipwespen en Dansvliegen) groeit zo naast het pad. Behalve de App gebruiken we de Veldgids Orchideeën, uitgegeven door het Landschap Noord Holland, voor een duidelijke beschrijving met foto. Best handig vandaag.

Aan harde grassoorten valt hier ook genoeg te zien: Zeggen, Biezen en Russen. Determinatie valt niet altijd mee. Langs de paden groeit natuurlijk ook de miniflora, waaronder Geelhartje, Vleugeltjesbloem, Ogentroost, Glidkruid en Geel- en Wit walstro. De Watercrassula is ook hier opgedoken, vandaar misschien het verlaagde waterpeil, waardoor wij een Scholekster, Kievit en Tureluur kunnen zien foerageren.

Inmiddels zien we nu overal orchideeën. In de loop der jaren zijn er vele kruisingen ontstaan, waardoor het best lastig is om ze op naam te brengen. De tere Bijenorchis (bloemen groeien aan een losse stengel) is wel een van de fraaiste. Ook de Vleeskleurige orchis komt hier veelvuldig voor.

Bijenorchis, foto: Tineke Horstman

Welriekende Nachtorchis, foto: Tineke Horstman

Op een bankje, uit de wind, genieten we van de meegebrachte lunch. De bloeiende Liguster, de Rozenstruik en de Kamperfoelie geven blij makende geuren af. Naast het pad, bij een van de poelen, ligt een prachtig bruinbehaard beestje. Het blijkt een vrij zeldzame Waterspitsmuis te zijn. Hij jaagt onder water naar vis, kikkers en kikkerlarven en loopt over de bodem van schone voedselrijke poelen. In en om de diverse poelen groeien Waterpunge, Wateraardbei, Watereppe, Wolfspoot en Moeraskartelblad. Inmiddels, met het zonnetje erbij laten enkele dagvlinders zich ook zien: Kleine vuurvlied, Bruin zandoogje en enkele Distelvlinders. De prachtig gekleurde rups blijkt, alweer volgens de app, een Rietvink te worden en een andere fraaie rups zou een Donsvlinder moeten worden. Een kleurige Zandhagedis geniet ook van het zonnetje en last zich zelfs rustig fotograferen. Ons oog valt op een pas uit de cocon gekomen Sprinkhaan. De cocon hangt er nog naast. Tja, als je dan op je knieën zit voor een foto dan val je op. "Een heel bijzondere waarneming dames", horen we van een van de toegesnelde medewerkers.

Vanuit het vogeluitkijkpunt lijkt het in eerste instantie alsof er alleen maar Grauwe ganzen zwemmen, maar door de gereed staande telescoop zien we ook Kuif- en Tafeleenden en Futen. De Oeverzwaluwen happen naar insecten. Langs de aanloopsteiger groeien onder andere Paardenstaart, Waterdrieblad, Watermunt en de Grote boterbloem.

In het laatste bosgedeelte valt genoeg te horen, waaronder Tuinfluit, Kneu en Winterkoning en zien we een Grote bonte specht.

Wat hebben we zo op deze prachtige tocht een verscheidenheid aan landschappen doorlopen, ieder met eigen kleuren, geuren en geluiden.

Als de mens de juiste voorwaarden schept, laat Moeder Natuur de juiste begroeiing op de juiste plek groeien en hoef je je als gast alleen maar te verwonderen over en dankbaar te zijn voor zoveel schoonheid en er vooral van te genieten.

Aafke Bruijn

Code B is een omschrijving. Code C betekent een cryptische associatie. Code S geeft deel aan van een spreekwoord. De IJ-dient in één vakje geschreven te worden. Een zwart vakje is een spatie. De gearceerde vakjes vormen van boven naar beneden een favoriet van Henny van der Groep. Veel plezier! Deze puzzel is gemaakt door Ad Roobeek.

[illegible]

- 1 Donker jasje met crème zoom dat bedroefd is. (C, 10)
- 2 Kolos uit een grote plaats met rechten. (C, 9)
- 3 Menthol mees. (A, 11)
- 4 Komische acrobatische figuur in ruitkostuum. (C, 8)
- 5 Zoutje van Franse kaas met Kalium, Lithium en Zuurstof (C, 15)
- 6 Oranje bruine geoogde vlieger waarvan het mannetje een duidelijke zwarte geurstreep heeft. (B, 12)
- 7 Hofjonker van Máxima. (C, 14)
- 8 Ruw getril. (B, 9)
- 9 Borreltje van onrecht meel? (C, 16)
- 10 Vlamme lerares voor Frans ijzer. (C, 10)
- 11 Gewichtige vorstelijk klokje om een Chinese afstand. (C, 5-11)
- 12 Praat over een mislukte date. (C, 8)

14

Adressen afdeling Hoorn/West-Friesland

Bestuur

Voorzitter en Secretaris (ad interim)

Jeroen Broeders, Oosterleek 21, 1609GA Oosterleek
M: 06 243 49 552, E: voorzitter@hoorn.knnv.nl

Penningmeester & Ledenadministratie

Eric de Vroome, Veenrug 17, 1687 WN Wognum
M: 06 301 77 933, E: penningmeester@hoorn.knnv.nl
Rekeningnummer: NL50 RABO 0121 7968 17

Leden

Tineke Horstman-Kooijman, James Grievelaan 6
1695 HX Blokker, T: (0229) 23 53 35, E: tineke_koo@hotmail.com
Mariska Koopmans-Berretty, Kloet 52, 1713 VG Obdam
M: 06 535 18 179, E: mariska@berretty.com

Coördinatoren

Insectenwerkgroep

Ad Roobeek, interim
E: ad.roobeek@ziggo.nl

Zoogdierenwerkgroep

Fred Weel, De Roop 12, 1616 SC Hoogkarspel
M: 06 486 64 025, E: fredweelroop@ziggo.nl

Informatie en aanleveren kopij voor Het Hoornblad

Oplage 250 exemplaren.
Verschijnt 4x per jaar (januari, april, juli en oktober).
Sluitingsdatum kopij voor het winternummer: 1 december 2026
De teksten moeten het liefst niet voorzien zijn van opmaak. Het fotomateriaal dient apart van de tekst te worden aangeleverd in minimaal 2.000 pixels breed en/of hoog.

De Specht

Bij de Specht zijn vrijwel alle modellen nestkasten en dierenholen te koop. Verder zijn ook allerlei voersilo's en zogenaamde poppenkasten (om uit rupsen vlinders op te kweken) verkrijgbaar.

Naast de Huiszwaluwnestkommen heeft 'De Specht' ook een Huiszwaluwtil voor op een houten paal of stalen buis in het assortiment.

Kom gerust eens kijken in Blokker bij Evert Kunst en bel zo mogelijk tevoren of het schikt.
Westerblokker 132a, 1695 AL Blokker, T: (0229) 23 15 68, M: 06 238 33 276, E: despechtnestkasten@hotmail.com.

Natuurliefhebber?

Enthousiast over mooie dingen die je in de natuur ontdekt hebt en wil je die ervaring graag met anderen delen?
Of vind je het buiten prachtig maar zou je wel wat meer willen weten over dat landschap, zo'n plant of dier.....

Doe dan mee met de KNNV!

De vereniging voor veldbiologie

Het is een club van actieve natuurliefhebbers.

Zo veelzijdig als de natuur, zo veel zijn de activiteiten van de KNNV!

Naast het programma van de plaatselijke/regionale afdelingen biedt de landelijke organisatie onder andere:

- het verenigingsblad Natura (4x per jaar)
- kampen en reizen
- allerlei werkgroepen (o.a. landschap, korstmossen)
- publicaties voor ledenprijs

Wil je "Het Hoornblad" elk kwartaal ontvangen?

Meld je dan aan via onze website, of bij de ledenadministratie
E: penningmeester@hoorn.knnv.nl. Je bent dan ook automatisch lid van de landelijke KNNV.

De kosten voor het lidmaatschap bedragen:

Jeugdlid; (tot en met het jaar waarin je 25 jaar word) gratis;

Jeugdlid; (vanaf 26 tot en met 30 jaar) € 20,00 per jaar;

KNNV-lid (1 persoon) € 36,00 per jaar;

Gezinslid (meer dan 1 persoon op hetzelfde adres) € 47,00 per jaar.